

DEN NYA FJÄLLUPPLEVELSEN

- FRILUFTSTRENDER OCH HÅLLBAR UTVECKLING FÖR EN STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ?

PETER FREDMAN
MITTUNIVERSITETET / ETOUR

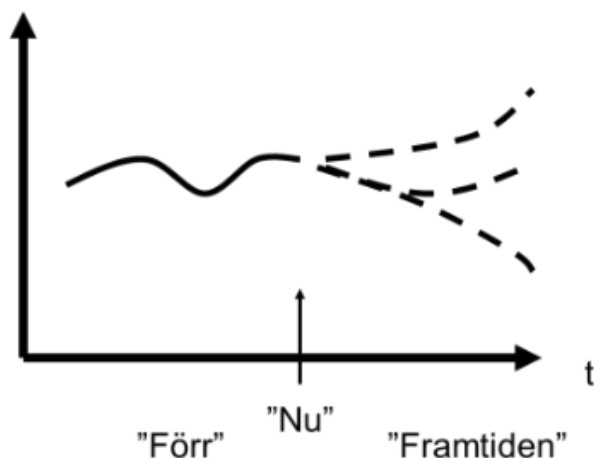

VÅRA FORSKNINGSPRÅGOR

- a) Hur ser **trenderna ut inom fjällturismen** avseende aktiviteter, upplevelser, motiv, mönster i tid och rum, mm?
- b) Hur kan ett ökat deltagande i **event, sportarrangemang och inomhusfaciliteter** påverka framtida utveckling i fjällregionen?
- c) Hur kommer användning av **ny teknik** och **sociala medier** påverka bilden av fjällen och framtida rekreativsmönster?
- d) Hur kommer trender inom friluftslivet (a-c) påverka en **hållbar utveckling** av fjällregionen generellt och fjällmiljömålet "Storslagen fjällmiljö" i synnerhet?
- e) Hur effektiva är olika mätmetoder (monitoring) avseende olika besöksgrupper i fjällregionen?

ATT STUDERA FRAMTIDEN...

- ✓ Titta bakåt – spana framåt
- ✓ Fråga olika grupper i samhället
- ✓ Fråga "experter"
- ✓ Iaktta vad som faktiskt händer

VÅRA UNDERSÖKNINGAR

- Nationell undersökning fjällbesök (**2013**, 2000, 1980)
- Fallstudier
 - Fulufjällets nationalpark (**2014**, 2003, 2001)
 - Södra Jämtlandsfjällen (**2013**, 1999)
 - Åre
 - Laponia (**2015**, 2003, 1998)
- Expertpaneler (**2013**, 2003)
- Netnografisk analys Internet och sociala medier

SYNTESRAPPORT

Dagens miljömål och framtidens fjällupplevelser

–

lakttagelser av aktivitetsmönster, landskapsrelationer och kommunikationsformer

Av:

Peter Fredman, Daniel Wolf-Watz, Klas Sandell, Sandra Wall Reinius, Maria
Lexhagen, Christine Lundberg och Rosemarie Ankre

SYNTESRAPPORT (INNEHÅLL)

- Övergripande aktivitetsmönster
- Förändrade landskapsrelationer
- Känner ungdomarna framtiden?
- Lokala fallstudier (Jämtlandsfjällen, Åre, Fulufjället, Norrbottensfjällen)
- Förändrade kommunikationsformer
- Aktiviteter som kommer att öka enligt expertgrupp och allmänhet
- Dagens miljömål och framtidens fjällupplevelser
- **Fyra teman (och dagens miljömål)**
- Reflektioner kring miljö kvalitetsmålet

FYRA TEMAN SOM VI FUNNIT

- Tema 1: Utförsåkningen fortsatt stark
- Tema 2: Växande sportifiering men också stor tveksamhet
- Tema 3: Förändrat vandringsintresse
- Tema 4: Online, men ändå inte

FÖRHÅLLANDE TILL MILJÖMÅLET

Tema	Påverkan på dagens miljö kvalitetsmål
Utförsåknigen fortsatt stark	Lokalt negativ påverkan: Stora besöksvolymmer med ökad miljöbelastning som följd.

FÖRHÅLLANDE TILL MILJÖMÅLET

Tema	Påverkan på dagens miljö kvalitetsmål
Utförsåknigen fortsatt stark	Lokalt negativ påverkan: Stora besöksvolymmer med ökad miljöbelastning som följd.
Växande sportifiering men också stor tveksamhet	<i>Måttlig negativ påverkan:</i> Omfattningen liten, men kan komma att utmana miljömålets upplevelsevärden och landskapsrelationer på sikt

FÖRHÅLLANDE TILL MILJÖMÅLET

Tema	Påverkan på dagens miljö kvalitetsmål
Utförsåkningen fortsatt stark	Lokalt negativ påverkan: Stora besöksvolymmer med ökad miljöbelastning som följd.
Växande sportifiering men också stor tveksamhet	<i>Måttlig negativ påverkan:</i> Omfattningen liten, men kan komma att utmana miljömålets upplevelsevärden och landskapsrelationer på sikt
Förändrat intresse för vandring	<i>Måttlig positiv påverkan:</i> Jordmån för "ursprungliga" värden i linje av miljö kvalitetsmålets ideal.

FÖRHÅLLANDE TILL MILJÖMÅLET

Tema	Påverkan på dagens miljö kvalitetsmål
Utförsåkningen fortsatt stark	Lokalt negativ påverkan: Stora besöksvolymmer med ökad miljöbelastning som följd.
Växande sportifiering men också stor tveksamhet	<i>Måttlig negativ påverkan:</i> Omfattningen liten, men kan komma att utmana miljömålets upplevelsevärden och landskapsrelationer på sikt
Förändrat intresse för vandring	<i>Måttlig positiv påverkan:</i> Jordmån för "ursprungliga" värden i linje av miljö kvalitetsmålets ideal.
Online, men ändå inte	<i>Måttlig positiv påverkan:</i> Stora möjligheter att tillgängliggöra landskapsvärden innan resan anträds men f.n. små möjligheter till styrning av landskapsrelationerna när turisten är på plats

TILL SIST...

- Några observationer

- Omvärldsförändringar som påverkar (urbanisering, mångfald, teknik, ekonomi, klimat, ...)
- Allt mer diversifierat friluftsliv >> olika trender i olika riktningar
- Metodologiska utmaningar
 - *Allt lägre svarsfrekvenser*
 - *Nya metoder innebär både möjligheter och utmaningar*

TILL SIST...

- Vilken forskning som behövs framöver
 - De internationella besökarna
 - Lokalbefolkningens friluftsliv
 - Infrastrukturer för rekreation (leder, stugor, tjänster mm)
 - Värdeskapande och lokala ekonomiska effekter
 - Följa påverkan från markslitage och annan påverkan på resurser
 - Hur olika rekreationsintressen relaterar till varandra
 - Digitaliseringens betydelse för förändringar i informationsspridning och kommunikation kopplat till fjällens gäster och aktörer